

## EJERCICIOS 2º BACHILLER

**Texto 1: Orgetórix promueve una conspiración de la nobleza helvecia, actual Suiza.**

I, 2, 1. Apud Helvetios longe nobilissimus fuit et ditissimus Orgetorix. Is M. Messala, [et P.] M. Pisone consulibus regni cupiditate inductus coniurationem nobilitatis fecit et civitati<sup>1</sup> persuasit<sup>2</sup> ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent:...

---

<sup>1</sup> Entiéndase como conjunto de ciudadanos

<sup>2</sup> Verbo transitivo

I, 3, 1. His rebus adducti et auctoritate Orgetorigis permoti constituerunt ea quae ad proficiscendum pertinerent comparare, iumentorum et carrorum quam maximum numerum coemere, sementes quam maximas facere, ut in itinere copia frumenti suppeteret, cum proximis civitatibus pacem et amicitiam confirmare.

**Texto 2: Los helvecios, preparados ya para salir de sus territorios, queman todo lo demás.**

I, 5, 2-3. Ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt, oppida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt; [3] frumentum omne, praeter quod<sup>1</sup> secum portaturi erant<sup>2</sup>, comburunt, ut domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda<sup>3</sup> essent; trium mensum molita cibaria sibi quemque<sup>4</sup> domo<sup>5</sup> efferre iubent.

---

<sup>1</sup> **Praeter quod:** "con excepción del que"

<sup>2</sup> 3ª per. Pl. perifrástica activa: "iban a llevar"

<sup>3</sup> **Ad omnia pericula subeunda:** "para sobrellevar todos los peligros"

<sup>4</sup> De quisque, quaeque, quidque

<sup>5</sup> Abl. de separación: "de su país"

### Texto 3: Los helvecios sólo disponen de dos salidas de sus territorios.

I, 6, 1-2. Erant omnino itinera duo, quibus<sup>1</sup> itineribus domo<sup>2</sup> exire possent: unum per Sequanos, angustum et difficile, inter montem Iuram et flumen Rhodanum, vix qua<sup>3</sup> singuli carri ducerentur, mons autem altissimus impendebat, ut facile perpauci prohibere possent; [2] alterum per provinciam nostram, multo<sup>4</sup> facilius atque expeditius, propterea quod<sup>5</sup> inter fines Helvetiorum et Allobrogum, qui nuper pacati erant, Rhodanus fluit isque non nullis<sup>6</sup> locis vado transitur.

---

<sup>1</sup> **quibus itineribus**: repetición del antecedente **itinera**, "había dos caminos, por los cuales..."

<sup>2</sup> Abl. de separación: "de sus país"

<sup>3</sup> Adverbio relativo: "por donde"

<sup>4</sup> Adverbio modificador de los adjetivos comparativos

<sup>5</sup> **propterea quod**: "porque"

<sup>6</sup> **non nullis locis**: "en algunos lugares"

### Texto 4: Cuando César se entera de las intenciones de los helvecios, se apresura hacia la Galia ulterior

I, 7, 1. Caesari cum id nuntiatum esset, eos per provinciam nostram iter facere<sup>1</sup> conari<sup>2</sup>, maturat ab urbe proficisci et quam maximis potest itineribus<sup>3</sup> in Galliam ulteriorem contendit et ad Genavam pervenit.

---

<sup>1</sup> **Iter facere**: "pasar, marchar".

<sup>2</sup> Aposición de **id**.

<sup>3</sup> **Quam maximis potest itineribus**: "a marchas forzadas"

### Texto 5: Los helvecios intentan convencer a César de que su propósito de atravesar la provincia no es perjudicial para ella.

I, 7, 3. Ubi<sup>1</sup> de eius adventu Helvetii certiores facti sunt, legatos ad eum mittunt nobilissimos civitatis, cuius legationis Nammeius et Verucloetius principem locum obtinebant, qui<sup>2</sup> dicerent sibi esse in animo sine ullo maleficio iter per provinciam facere, propterea quod<sup>3</sup> aliud iter haberent nullum:

---

<sup>1</sup> Valor temporal.

<sup>2</sup> Adjetiva con subjuntivo, valor final.

<sup>3</sup> **Propterea quod**: "porque", con subjuntivo al depender de un infinitivo (traducir en indicativo).

## Anábasis de Jenófanes

[1.2.3] Ξενίας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων λαβῶν παρεγένετο εἰς Σάρδεες ὀπλίτας εἰς τετρακισχιλίους, Πρόξενος δὲ παρῆν\* ἔχων ὀπλίτας μὲν εἰς πεντακοσίους καὶ χιλίους, γυμνήτας δὲ πεντακοσίους, Σοφαίνετος δὲ ὁ Στυμφαλίος ὀπλίτας ἔχων χιλίους, Σωκράτης δὲ ὁ Ἀχαιοὺς ὀπλίτας ἔχων ὡς πεντακοσίους, Παισίων δὲ ὁ Μεγαρεὺς τριακοσίους μὲν ὀπλίτας, τριακοσίους δὲ πελταστὰς ἔχων παρεγένετο ἦν δὲ καὶ οὗτος καὶ\* ὁ Σωκράτης τῶν ἀμφὶ Μίλητον στρατευομένων. [1.2.4] Οὗτοι μὲν εἰς Σάρδεες αὐτῷ ἀφίκοντο. Τισσαφέρνης δὲ κατανοήσας ταῦτα, καὶ μείζονα ἡγησάμενος εἶναι ἢ\* ὡς ἐπὶ Πισίδας τὴν παρασκευὴν, πορεύεται ὡς\* βασιλείᾳ ἢ\* ἰδύνατο τάχιστα ἰππέας ἔχων ὡς πεντακοσίους.

- Di algunos términos castellanos que procedan de las palabras en negrita.

[1.2.5] Καὶ βασιλείς μὲν δὴ ἐπεὶ ἤκουσε Τισσαφέρνου τὸν Κύρου στόλον, ἀντιπαρασκευάζετο. Κύρος δὲ ἔχων οὖς\* εἰρηκα\* ὤρμητο ἀπὸ Σάρδεων καὶ ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας σταθμοὺς τρεῖς\* παρασάγγας εἴκοσι καὶ δύο\* ἐπὶ τὸν Μαιάνδρον ποταμὸν. Τοῦτου τὸ εὖρος δύο πλέθρα γέφυρα δὲ ἐπὴν\* ἑπτὰ ἐξευγμένη πλοῖος. [1.2.6] Τοῦτον διαβάς ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἓνα παρασάγγας ὀκτώ εἰς Κολοσσάς, πόλιν οἰκουμένην καὶ εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτὰ καὶ ἦκε Μένων ὁ Θετταλὸς ὀπλίτας ἔχων χιλίους καὶ πελταστὰς πεντακοσίους, Δάλοπας καὶ Αἰνιάντας καὶ Οὐλυθίους. [1.2.7] Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας εἴκοσιν εἰς Κελασνάς, τῆς Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα Κύρω βασιλεία ἦν\* καὶ παράδεισος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου, ὅποτε γυμνάσαι βούλοιο\* ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς ἵππους. Διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ῥεῖ ὁ Μαιάνδρος ποταμὸς· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσὶν ἐκ τῶν βασιλείων· ῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελασνῶν πόλεως.

- Di palabras castellanas que provengan de las palabras griegas en negrita.

[1.2.8] Ἔστι δὲ καὶ μεγάλου βασιλείως βασιλεία ἐν Κελασναῖς ἐρυμνά ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσίου ποταμοῦ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει· ῥεῖ δὲ καὶ οὗτος διὰ τῆς πόλεως καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαιάνδρον· τοῦ δὲ Μαρσίου τὸ εὖρος ἔστιν εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν\*. Ἐνταῦθα λέγεται\* Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσύαν νουήσας ἐρίζοντά οἱ περὶ σοφίας, καὶ τὸ δέσμη κρεμάσαι ἐν τῷ ἀντρώῳ ὅθεν αἱ πηγαὶ διὰ δὲ τοῦτο ὁ ποταμὸς καλεῖται Μαρσύας. [1.2.9] Ἐνταῦθα Ζεφύρης, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἠττηθεῖς\* τῇ μάχῃ ἀπεχώρει, λέγεται οὐκοδομήσαι ταῦτά τε τὰ βασιλεία καὶ τὴν Κελασνῶν ἀκρόπολιν. Ἐνταῦθα ἔμεινεν Κύρος ἡμέρας τριάκοντα καὶ ἦκε Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος φυγὰς ἔχων ὀπλίτας χιλίους καὶ πελταστὰς θυράκας ὀκτακοσίους καὶ τοξότας Κρήτας διακοσίους. Ἀμὰ δὲ καὶ Σώπης παρῆν ὁ Συρακόσιος ἔχων ὀπλίτας τριακοσίους, καὶ Σοφαίνετος Ἀρκάδας ἔχων ὀπλίτας χιλίους. Καὶ ἐνταῦθα

## Anabasis de Jenofonte

Κύρος εξέτασιν καὶ ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐποίησεν ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐγένοντο οἱ σύμπαντες ὀπλίται μὲν μύριοι χίλιοι, πελτασταὶ δὲ ἀμφὶ τοὺς δυοχιλίους.

- Di helenismos que provengan de las palabras anteriores en negrita.

[1.2.10] Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο παρασάγγας **δέκα** εἰς Πέλιας, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθ' ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς ἐν αἷς Ξενίας ὁ Ἀρκὰς τὰ Λύκαια ἔθυσσε καὶ ἀγῶνα ἔθηκε· τὰ δὲ **ἄθλα** ἦσαν σπλεγγίδες χρυσαῖ· ἐθεώρει δὲ τὸν ἀγῶνα καὶ Κύρος. [1.2.11] Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο παρασάγγας δωδεκά εἰς Κιράμων ἀγορὰν, πόλιν οἰκουμένην, ἐσχάτην πρὸς τῇ Μυσιᾷ **χώρῃ**. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς παρασάγγας τριάκοντα εἰς Καύστρου πεδίων, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθ' ἔμεινεν ἡμέρας πέντε καὶ τοῖς στρατιώταις ἀφείλετο μισθὸς πλέον ἢ τριῶν μηνῶν, καὶ παλλάκας ἰόντας ἐπὶ τὰς θύρας ἀπήτουν. Ὁ δὲ ἐλπίδας Λέγων διήγε καὶ δήλος ἦν ἀνώμενος· σὺ γάρ ἦν πρὸς τοῦ Κύρου τρόπον ἔχοντα\* μὴ ἀποδιδόναι.

- Di palabras españolas que tengan su origen en las palabras en negrita.

[1.2.14] Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο παρασάγγας **δέκα** εἰς Τυριάειον, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. Καὶ λέγεται δεηθῆναι ἢ Κίλισσα Κύρου\* ἐπιδειξάι τὸ στράτευμα αὐτῇ **βουλόμενος** οὖν ἐπιδειξάι εξέτασιν ποιεῖται ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Ἑλληνῶν καὶ τῶν βαρβάρων. [1.2.15] Ἐκέλευσε δὲ τοὺς Ἑλληνας ὡς **νόμος** αὐτοῖς εἰς μάχην οὕτω ταχθῆναι καὶ στήναι, συντάξαι δ' ἕκαστον τοὺς ἑαυτοῦ. Ἐπαχθήσαν οὖν ἐπὶ τεττάρων· εἶχε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν Μένων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τὸ δὲ εὐώνυμον Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου, τὸ δὲ **μέσον** οἱ ἄλλοι στρατηγοί. [1.2.16] Ἐθεώρει οὖν ὁ Κύρος **πρῶτον** μὲν τοὺς βαρβάρους· οἱ δὲ παρήλαινον τεταγμένοι\* κατὰ ἴλας καὶ κατὰ **τάξεις**· εἶτα δὲ τοὺς Ἑλληνας, παρελαύνων ἐφ' ἄρματος καὶ ἢ Κίλισσα ἐφ' ἄρματιάξῃ. Ἐἶχον δὲ πάντες κράνη χαλκᾶ καὶ χιτῶνας φοινικοῦς καὶ κνημίδας καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαλυμμένας\*.

- Di palabras españolas que tengan su origen en las palabras en negrita.

[1.2.20] Ἐντεῦθεν Κύρος τὴν Κίλισσαν εἰς τὴν Κιλικίαν ἀποπέμπει τὴν ταχίστην **οὐδὸν**· καὶ συνέπεμψεν αὐτῇ στρατιώτας οὓς Μένων εἶχε καὶ αὐτὸν. Κύρος δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξελαύνει διὰ Καππαδοκίας σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσι καὶ πέντε πρὸς Δάναν, πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαιμόνα. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς ἐν ᾧ\* Κύρος ἀπέκτεινεν ἄνδρα Πέρσην Μεγαφάρην, φοινικαστὴν βασιλευσιν, καὶ Ἴτερόν τινα τῶν ὑπάρχων δυναστὴν, αἰτιασάμενος ἐπφουλεύειν αὐτῷ. [1.2.21] Ἐντεῦθεν ἐπιερόντο εἰσβάλλειν εἰς τὴν Κιλικίαν· ἢ δὲ εἰσβολὴ ἦν οὐδὲς ἀμαξίτος **ὄρθια** ἰσχυρῶς καὶ ἀμήχανος εἰσελθεῖν στρατεύματι, εἰ τις